

Biznes mały, ale własny

WSPIERAJ WYDANIE TYGODNIKA eM poprzez płatny SMS!

Wyślij SMS pod numer **75068** o treści **emedia**
(opłata 5 zł + VAT, tj. 6,15 brutto), a otrzymasz wyjątkowe tapety na telefon i komputer.

Informujemy, że numer telefonu każdego, kto wysłał SMS o treści emedia pod nr 75068, zostaje zapisany w bazie należącej do Radia eM Kielce. Więcej na <https://emkielce.pl/dopobrania>

UZDROWISKO
BUSKO-ZDRÓJ S.A.

Jesień pełna zdrowia w Uzdrowisku Busko-Zdrój S.A.

Uzdrowisko Busko-Zdrój S.A. jest jednym z najstarszych i najbardziej znanych uzdrowisk na mapie Polski. To idealne miejsce, żeby odbudować zdrowie, zregenerować siły i wypocząć. Najbardziej rozpoznawalnym obiektem i wizytówką Buska-Zdroju jest Sanatorium MARCONI. Na szczególną uwagę zasługuje też Uzdrowski Szpital Kompleksowej Rehabilitacji KRYSZYNA, oraz Specjalistyczny Szpital Ortopedyczno-Rehabilitacyjny GÓRKA. Wszystkie obiekty dzięki rozbudowie i wyposażeniu w nowoczesny sprzęt oraz dostęp do aparatury diagnostycznej stały się liderami kompleksowej rehabilitacji.

Od blisko 200 lat Uzdrowisko Busko-Zdrój S.A. skutecznie leczy i rehabilituje osoby ze schorzeniami: reumatologicznymi, neurologicznymi, ortopedyczno-urazowymi, kardiologicznymi oraz dermatologicznymi. Szeroka oferta lecznicza, doskonale wykwalifikowana kadra i naturalne bogactwa w postaci unikalnych wód siarczkowych oraz solanek jodkowych sprawiają, że każdego roku

uzdrowisko odwiedza kilkadziesiąt tysięcy gości z kraju i zagranicy - podkreśla prezes zarządu Uzdrowiska Busko-Zdrój S.A. Michał Płatek.

Dział Rezerwacji Pobyków Pełnopłatnych:

tel. 41 370 38 00 | e-mail: rezerwacja@ubz.pl | www.uzdrowiskobusko.pl

Będą karać!

Najpierw weryfikacja, później ostrzeżenie, a na końcu informacja o nałożonej karze – miasto chce, by problem braku segregacji zaistniał w głowach kielczan, tak aby zaczęli dbać o śro-

dowisko. – Na pojemnikach, w których segregacja nie będzie prawidłowa pojawią się białe naklejki ostrzegawcze. Później przyjdzie czas na żółtą naklejkę, która informuje o tym, że segregacja wciąż jest nieprawidłowa. To będzie jednocześnie powiadomienie dla mieszkańców, że miasto nakłada na nich opłatę w wysokości 28 zł – tłumaczy wiceprezydent Agata Wojda. Kary będą nakładane na mieszkańców po 15 listopada. /wk/

Dyskusyjna propozycja

Podczas ostatniej komisji finansów publicznych kielecka radna, Katarzyna Zapała, przedstawiła swoją wizję zmian w strefie płatnego parkowania. Zawarte w propozycji postulaty to przede wszystkim rezygnacja z darmowych

reklama

Biskup odznaczony

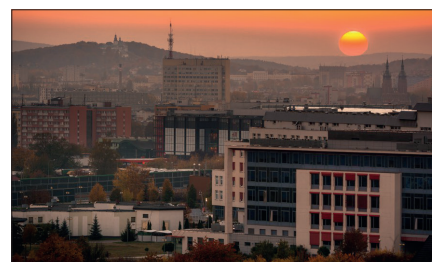
Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski został pośmiertnie odznaczony biskup Kazimierz Ryczan, w latach 1993 - 2014 biskup kielecki. Odznaczenie przyznał prezydent RP Andrzej Duda. Uroczystość odbyła się w Belwederze. Aktu dekoracji – w imieniu prezydenta – dokonała minister Grażyna Ignaczak-Bandych. „Nie ma już wśród nas postaci polskiego Kościoła tej miary, co śp. ksiądz biskup Kazimierz Ryczan, były ordynariusz kielecki. (...) Pozostanie jednak wdzięczna pamięć o godnej postawie w chwili ciężkiej próby, jaką przechodziła Polska, a wraz z nią polski Kościół.”, napisał w liście odczytanym podczas uroczystości prezydent Andrzej Duda. Odznaczenia przyznano z okazji z okazji Narodowego Dnia Pamięci Duchownych Niezłomnych. /mł/

AP/08/09/2021

45 minut postoj, a także wydłużenie godzin płatnego parkowania w dni powszednie oraz objęcie strefą weekendów. Według radnej takie działanie miałyby pomóc przede wszystkim lokalnym przedsiębiorcom, a także pozytywnie wpłynąć na budżet miasta. Póki co propozycja nie została sformalizowana. Ma na celu jedynie wywołanie dyskusji pomiędzy radnymi, przedsiębiorcami i mieszkańcami. /wk/

Wzwyż, nie wszerg!

Przewodniczący kieleckiej rady miasta, Jarosław Karyś, zdradził, że wśród procedowanych na listopadowej sesji projektów uchwał praw-

dopodobnie pojawi się dokument dotyczący standardów urbanistycznych. To owoc wrześniowego spotkania deweloperów i architektów z radnymi oraz przedstawicielami Urzędu Miasta. – Zapewne będą to dwie lub trzy strefy, a najbardziej chronione pozostanie centrum. ▶

Radio eM Kielce zaprasza na cykl programów „ŻOŁNIERZE WYKLĘCI, KAPŁANI NIEZŁOMNI”

OGLĄDAJ PROGRAMY WIDEO EMITOWANE
od 27.09.2021 do 25.10.2021 na stronie em.kielce.pl
oraz Facebooku Radia eM Kielce w każdy poniedziałek o godz. 18.00

SŁUCHAJ AUDYCJI RADIOWYCH od 24.09.2021 do 22.10.2021, w każdy piątek po godz. 20.00

POWTÓRKI AUDYCJI od 27.09.2021 do 25.10.2021, w każdy poniedziałek po godz. 22:30

Programy w ramach zadania „Wdzięczni Bohaterom - Żołnierzom Wyklętym walczącym na Kielecczyźnie” współfinansowanego ze środków otrzymanych Ministra Obrony Narodowej.

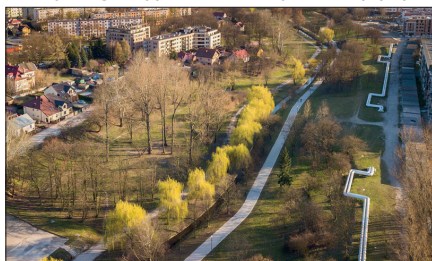
WYDAWCA: Radio eM Kielce 107,9 FM, Busko-Zdrój 91,8 FM, Kielce ul. Sienkiewicza 2, 25-333 Kielce; **REDAKTOR NACZELNY:** ks. Leszek Skorupa; **ZASTĘPCY REDAKTORA NACZELNEGO:** Piotr Michalec, Tomasz Natkaniec red. prowadzący; **DTP:** ARTGRAF Radosław Kaszyński; **eM REKLAMA:** www.em.kielce.pl/reklama, reklama@em.kielce.pl, tel. 41 368 07 17, 41 349 50 33; [facebook.com/radioemkielce](https://www.facebook.com/radioemkielce); **ADRES REDAKCJI:** Tygodnik eM Kielce, ul. Sienkiewicza 2, 25-333 Kielce, tel. 41 368 04 61; fax. 41 343 26 51; e-mail: tygodnik@em.kielce.pl; **KONTAKT CZYTELNIKAMI:** 41 349 50 23; /Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść reklam i ogłoszeń

330001919/289

► W dokumencie chcemy uwzględnić kilka kwestii widokowych, tak by bloki nie zasłaniały na przykład wzgórza Karczówka. W części zasadniczej będzie dopuszczone dwadzieścia jeden pięter – informuje Karyś. /wk/

Końcówka konsultacji

Rozpoczęte we wrześniu konsultacje społeczne w sprawie sposobu zagospodarowania Doliny Silnicy dobiegają końca. Na wyrażenie swojego zdania mieszkańcy mają czas do 31 października. Mogą to zrobić przede wszystkim z pomocą ankiety udostępnionej na stronie internetowej Idea Kielce. – Dajemy też inne możliwości. Seniorzy mogą wypełniać ankiety w wersji papie-

rowej we wszystkich klubach seniora na terenie miasta. Mogą również pobrać ją ze strony, wydrukować, dać komuś do wypełnienia i gotową złożyć w ratuszu - informuje Rafał Zamojski, główny specjalista ds. centrum miasta i współpracy z przedsiębiorcami. /wk/

Aplikacja dla turysty

Do końca roku stolica województwa świętokrzyskiego będzie testować aplikację na smartfony „Kielce naturalnie” powstałą w ramach projektu „CyberMatryca - Zintegrowany system obsługi turysty”. Jej celem jest ułatwienie nawigacji i dostarczanie informacji o obiektach zwiedzającym, ale również zarządzanie ruchem turystycznym. – Dzięki niej odwiedzający nas mogą dowiedzieć się, co na Kadzielni jest interesującego i przejść ścieżkę o długości około dwóch kilometrów, która ma 18 głównych

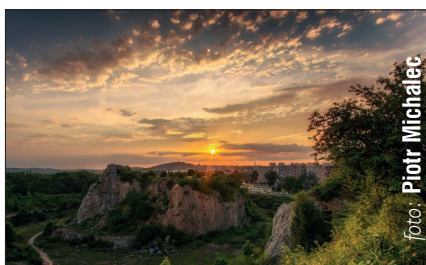

foto: Piotr Michalec

punktów. Można w niej stworzyć również podsumowanie całej wizyty i wykorzystać te dane na przykład do celów szkolnych czy naukowych – mówi Mirosław Hejduk, dyrektor Geonatury Kielce. /wk/

„Czternastki” wkrótce

- Dodatkowe świadczenie, czyli tzw. „czternastka” zostanie wypłacona z urzędu. Nie trzeba składać żadnego wniosku - przypomina Paweł Szkalej, rzecznik regionalnego ZUS. Będzie ona przysługiwała tym, którzy na dzień 31 października 2021 r. legitymują się prawem do jednego ze świadczeń długoterminowych wymienionych w ustawie, m.in. emerytury, renty, renty socjalnej, świadczenia przedemerytalnego. Czternastki nie dostaną osoby, których prawo do tych świadczeń będzie zawieszona. Pełną kwotę, czyli 1250,88 zł brutto otrzymają ci, których świadczenie podstawowe nie przekracza 2900 zł brutto. Pozostali dostaną czternastkę pomniejszoną zgodnie z zasadą „złotówka za złotówkę”. Przykład: pobierana emerytura wynosi 3100 zł, to „czternastka” będzie przysługiwać

w kwocie mniejszej o 200 zł (1250,88 – 200 zł = 1050,88 zł). Z kwoty dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego nie będą dokonywane potrącenia i egzekucje. /red/

Pojadą autobusy

Czternaście kolejnych linii autobusowych o łącznej długości 420 kilometrów powstanie w naszym regionie dzięki dofinansowaniu z funduszu rozwoju przewozów autobusowych. Umowy podpisał z samorządowcami wojewoda Zbigniew Koniusz. To efekt trzeciego tegorocznego naboru wniosków, który został ogłoszony we wrześniu. Rządowe wsparcie wynosi 563 995,80 zł, a nowe linie komunikacyjne zostaną utworzone w sześciu gminach. To Bieliny, Busko-Zdrój, Górnó, Łagów, Nowa Słupia oraz Wiślica. Dzięki funduszom rozwoju przewozów autobusowych, mieszkańcy przede wszystkim mniejszych miejscowości, mają możliwość dotrzeć środkami transportu publicznego do pracy, szkół, placówek zdrowia czy instytucji kultury. /mn/

Wych. Umowy podpisał z samorządowcami wojewoda Zbigniew Koniusz. To efekt trzeciego tegorocznego naboru wniosków, który został ogłoszony we wrześniu. Rządowe wsparcie wynosi 563 995,80 zł, a nowe linie komunikacyjne zostaną utworzone w sześciu gminach. To Bieliny, Busko-Zdrój, Górnó, Łagów, Nowa Słupia oraz Wiślica. Dzięki funduszom rozwoju przewozów autobusowych, mieszkańcy przede wszystkim mniejszych miejscowości, mają możliwość dotrzeć środkami transportu publicznego do pracy, szkół, placówek zdrowia czy instytucji kultury. /mn/

Więcej pociągów

W ramach programu inwestycyjnego Centralny Port Komunikacyjny, w województwie świętokrzyskim powstanie ponad 70 kilometrów nowych linii kolejowych, a 200 kilometrów już istniejących zostanie zmodernizowanych – poinformował podczas środowej wizyty w Kielcach Marcin Horata, wiceminister infrastruktury. – Dzięki tym inwestycjom osiągniemy znaczącą

reklama

OKRĘGOWA STACJA KONTROLI POJAZDÓW

Kielce, ul. Jagiellońska 92

ZAPRASZAMY

Od poniedziałku
do piątku w godzinach
7.00 – 21.00
w soboty 7.00 – 14.00

Tel. 41 345-76-25

HOLOWANIE POJAZDÓW 24 h powyżej 3,5 t

tel. 41 346 06 96

poprawę czasu przejazdu i zwiększymy częstotliwość połączeń, również dalekobieżnych. Przykładowo z Kielc do Warszawy będzie można dojechać w 1 godzinę 20 minut, a w ciągu doby będzie 16 takich połączeń w ciągu doby – mówił Marcin Horała. /mn/

Kwesty na cmentarzach

Już po raz 29. Stowarzyszenie Ochrony Dziedzictwa Narodowego w Kielcach organizuje coroczną kwestę na kieleckich cmentarzach. Zebrane 31 października i 1 listopada pieniądze zostaną przeznaczone, jak co roku, na konserwację

zabytkowych pomników i rzeźb cmentarnych. Często nie mając prawnego opiekuna niszczący i tracimy bezpowrotnie pamięć o ludziach i ich dokonaniach. Przy cmentarzach kieleckich – na Cedzynie, na Cmentarzu Starym i Nowym od 30 października do 1 listopada kwestę będą prowadzili także członkowie Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich. – Będziemy zbierali pieniądze na rzecz naszych rodaków na Kresach – tłumaczy Marian Orliński. /mł/

Kontakt z redakcją - 41 349 50 23

reklama

RADIO TAXI
LIDER
☎ **19-666**
☎ **41 345 88 88**
☎ **510 33 80 80**

STOWARZYSZENIE BONUM PUBLICUM W KIELCACH
ZAPRASZA DO UDZIAŁU W PROJEKCIE

SZKOŁA ŻYWEJ PAMIĘCI

OBEJMUJĄCYM DZIAŁANIA MAJĄCE NA CELU
WZMOCNIENIE DUCHA PATRIOTYCZNEGO WŚRÓD MŁODZIEŻY SZKOLNEJ
Z WOJ. ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

W ramach projektu realizowane będą min. następujące działania:

- CZTERODNIOWE TURNUSY W FORMIE „ZIELONEJ SZKOŁY”
- WYJAZD DO MUZEUM POWSTANIA WARSZAWSKIEGO
- KONKURS „DRZEWO GENEALOGICZNE” - ZAPIS WSPOMIENI PRZODKÓW
- SPOTKANIA ZE ŚWIADKAMI WYDARZEŃ HISTORYCZNYCH
- PATRIOTYCZNY FESTYN PAMIĘCI - PLENEROWY EVENT W FORMIE PIKNIKOWEJ
- KONKURSY PIOSENKI PATRIOTYCZNEJ, PLASTYCZNE
- POKAZY KUCHNI POŁOWEJ/POTRAW STAROPOLSKICH
- REKONSTRUKCJA HISTORYCZNA

Szczegóły na stronie www.bonumpublicum.pl

POŻYCZKI CHWILÓWKI
do 2000zł w 15 minut na 30 dni dla osób zadłużonych, z komornikiem i widniejących w BIK
MINIMUM FORMALNOŚCI
SZYBKO-WYGODNIE-BEZPIECZNIE
Zadzwoń: tel.534-980-900

LOMBARD OKAY
SKUP-SPRZEDAŻ-ZASTAW
najlepsze ceny za gram złota, wycena nawet do 75% wartości towaru!

WSPARCIE OKAY
Oferujemy pomoc z zakresu
• ochrona odszkodowawcza
• ochrona prawna
Zadzwoń: tel.884-886-533

Dla czytelników Tygodnika eM pierwsza pożyczka GRATIS - oddajesz tyle ile pożyczasz

KIELCE, ul.Sienkiewicza 79; www.pozyczkaokay.pl

AP/05/10/2021

AP/02/12/2020

Biznes mały, ale własny

Wytrwałość, samodyscyplina i umiejętność planowania – to podstawowe cechy, bez których nie mamy co liczyć na sukces w biznesie. Szczególnie jeśli mówimy o mikro- lub małej firmie. Tu, w gąszczu biurokracji i zmieniającego się jak w kalejdoskopie prawa, sam – nawet najlepszy pomysł – nie wystarczy

autor: Michał Łosiak

Co więc może przeszkodzić w realizacji naszego wymarzonego planu o prowadzeniu małej działalności gospodarczej? Zapytaliśmy odważne, młode osoby, które postanowiły – jak same mówią – być dla siebie sterem, żeglarzem i okrętem. I radzą sobie naprawdę nieźle, mimo licznych przeszkód.

PASJA, SZTUKA, POWOŁANIE

Półtora roku temu Agnieszka Tuzimek postanowiła, że otworzy Pracownię Plastyczną AGNUS. – Do podjęcia takiej decyzji skłoniła mnie przede wszystkim moja pasja

i pragnienie tworzenia, ale również namowa męża do zapisaania się do szkoły pisania ikon. Zawsze chciałam tworzyć sztukę chrześcijańską, czułam takie powołanie, a z drugiej strony widziałam, że w przestrzeniach sakralnych jest dużo prac, które niekoniecznie zbliżają ludzi do Boga. Chciałam to zmienić i przyczynić się do ewangelizacji – tłumaczy pani Agnieszka.

Przy zakładaniu firmy mogła liczyć na wsparcie finansowe jednej z instytucji. – Było wielu chętnych na taką pomoc, więc musiałam mocno się starać. Czasochłonne było rozli-

reklama

ZARZĄD
TRANSPORTU
MIEJSKIEGO
W KIELCACH

INFORMUJE

W weekend poprzedzający Wszystkich Świętych **23-24 października 2021** roku (sobota – niedziela) uruchomionych zostanie sześć specjalnych linii autobusowych ułatwiających dojazd w rejon cmentarzy: **C1, C2, C3, C4, C5 i C8**. Autobusy będą kursowały na poniższych trasach:

LINIA C1: Os. Na Stoku – os. Świętokrzyskie – Jaworskiego – Warszawska – al. IX Wieków Kielc – Sandomierska – Cmentarz Cedzyna

LINIA C2: Os. Ślichowice – Massalskiego – Szajnowicza-Iwanowa – Grunwaldzka – Piekoszowska – Grunwaldzka – Żelazna – Czarnowska – al. IX Wieków Kielc – Sandomierska – Cmentarz Cedzyna

LINIA C3: Ołowiana (os. Podkarczówka) – Podklasztorna – Kołtąta – Jagiellońska – Grunwaldzka – Żytia – Seminaryjska – Szczecińska – Sandomierska – Cmentarz Cedzyna

LINIA C4: Ściegiennego cmentarz – Husarska – al. Legionów – Jana Pawła II - Seminaryjska – Tarnowska – Źródłowa – Sandomierska – Cmentarz Cedzyna

LINIA C5: Dworzec Autobusowy – Czarnowska – al. IX Wieków Kielc – Sandomierska – Cmentarz Cedzyna

LINIA C8: Os. Ślichowice – Massalskiego – Szajnowicza-Iwanowa – Grunwaldzka – Piekoszowska – Grunwaldzka – Żytia – Ogródowa – Jana Pawła II – Ściegiennego cmentarz

Uwaga! W sobotę i niedzielę 23 i 24 października 2021 roku zawieszono kursowanie autobusów **OW, OZ** oraz linii cmentarnych **C, F, Z**.

czenie wsparcia, nie mówiąc o formalnościach związanych z założeniem firmy. I to jeszcze w czasie pandemii. Musiałam między innymi zmienić produkty ze swojego planu – dodaje nasza rozmówczyni.

Artystka musiała także poradzić sobie z całą biurokratyczną machiną i licznymi przepisami: – Sporo czasu zajęło mi zapoznanie się z regulacjami dotyczącymi rozliczenia finansowego. Niezbędna okazała się pomoc księgowej, z której usług cały czas korzystam. Uciążliwe są również opłaty, które ponoszę jako przedsiębiorca. Problemem jest również nieustanna zmiana przepisów. Trudność stanowi też wzrost cen materiałów. Jestem dla siebie sterem, okrętem, żeglarzem, ale to wymaga również większej samodyscypliny – przyznaje. Agnieszka prowadzi jednak swoją firmę z dużym powodzeniem. Na brak klientów nie narzeka, a jej piękne prace zobaczymy w wielu miejscach. Prowadzi również warsztaty plastyczne dla dzieci. Co jednak, według niej, ułatwiłoby funkcjonowanie małym firmom? – Z pewnością ograniczenie formalności i umożliwienie przedsiębiorcom załatwiania większej ilości spraw przez internet – podkreśla.

SCHODY JUŻ OD POCZĄTKU

Pijalnia Bang znajduje się przy ulicy Leśnej. To jedno z najpopularniejszych tego typu miejsc w Kielcach. Przychodzi tu wielu kielczan, a jeszcze więcej osób pisze o nim na portalach społecznościowych.

Jednym z właścicieli jest młody kielczanin Karol Armata, który wcześniej pracował w tym lokalu. – Jego właścicielem był mój przyjaciel, który zaproponował mi przejęcie lokalu. Znałem się na rzeczy, więc podjąłem się tego wyzwania. Niestety, już przy samych formalnościach pojawiły się schody. Założenie działalności trwało kilka dni, pełno było biurokracji i zbędnych papierków. Myślę, że przy lepszej organizacji wszystkie formalności dałoby się załatwić w jeden dzień – uważa przedsiębiorca.

Choć Artur spełnił wszystkie wymogi, to potem nie brakowało komplikacji związanych z licznymi dokumentami: – Mamy skomplikowany system podatkowy i bez pomocy księgowej byłoby jeszcze trudniej. Papierkowej roboty jest mnóstwo.

Pojawiły się również bardziej „miejskie” problemy: – Przed lokalem założyliśmy kaseton LED-owy. Miejski Zarząd Dróg zwrócił nam uwagę, że zajęliśmy pas ruchu i musieliśmy wnieść opłatę. Co ciekawe, odśnieżanie chodnika i dbanie o niego leży już po naszej stronie. W dodatku od godziny 12 ulica Leśna jest wyłączona z ruchu i pojawia się problem z dojazdem – opowiada Karol Armata.

W trakcie pandemii Bang, podobnie jak inne lokale, przeżywał trudne chwile. W styczniu młody przedsiębiorca walczył o jego otwarcie. – Skonsultowaliśmy się z naszymi prawnikami i prawo stało po naszej stronie. Mimo to musieliśmy poradzić sobie z licznymi kontrolami – uważa nasz rozmówca.

MOŻNA LICZYĆ NA WSPARCIE?

Nic nie zastąpi przedsiębiorczości, pasji, talentu, zaradności, silnego charakteru i wytrwałości – niezbędnych przy pro-

wadzeniu biznesu. Istnieją jednak formy wsparcia, z których można skorzystać przy otwieraniu swojej działalności. Jedną z nich jest dotacja z Powiatowego Urzędu Pracy w Kielcach. – Maksymalne dofinansowanie to sześć średnich krajowych, czyli nieco ponad trzydzieści tysięcy złotych. My przyjęliśmy limit 24 tysiące złotych. Prowadzimy nabory wniosków od bezrobotnych zazwyczaj dwa-trzy razy do roku. Powinni złożyć wnioski z załączonym biznesplanem i kosztorysem. Zawieramy umowy z tymi, których dokumentację zaakceptujemy. Zainteresowanie na początku tego roku było bardzo duże. Dominowały branże budowlana, mechaniczna, kosmetyczna – mówi Grzegorz Piwko, dyrektor PUP w Kielcach.

Wsparcie przy uruchomieniu własnego biznesu oferuje także Ministerstwo Rozwoju Pracy i Technologii czy Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości. Ciekawym rozwiązaniem jest również współpraca z portalami crowdfundingowymi. Warto zainteresować się także działalnością tzw. Aniołów Biznesu.

***

Przedsiębiorców i przedsiębiorczości nam nie brakuje. Ciężko jednak dokładnie oszacować, jak wiele osób rezygnuje z otwarcia firmy przez odwieczną w naszym systemie prawnym biurokracją i brak odpowiedniego podejścia wielu instytucji. Czasami jednak warto zaryzykować po to, aby być dla siebie sterem, żeglarzem i okrętem. ◀

reklama

abe
OKNA DRZWI

OKNA • DRZWI • ROLETKI • BRAMY

**Wysoka jakość
w najlepszej cenie**

**DO KOŃCA
PAŹDZIERNIKA
PROMOCJA
RABAT DO 30 %**

Kielce ul. Wspólna 6,
tel. 515 015 563,
tel. 41 366 14 16
biuro@abe.kielce.pl;
www.abe.kielce.pl

PNM/01/06/21

Dziecko choruje? *To do poradni*

autor: **Magdalena Nowak**

Jedyna w województwie poradnia immunologiczna dla dzieci działa w Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym w Kielcach. Warto z niej skorzystać szczególnie teraz, w okresie jesiennym, gdy bardzo dużo dzieci choruje, a oddziały pediatryczne są zapełnione z powodu infekcji górnych i dolnych dróg oddechowych, spowodowanych wirusem RSV.

Doktor Paulina Steckiewicz, pediatra i immunolog, kliniczny, wyjaśnia, że w przychodni konsultowani i diagnozowani są mali pacjenci z niedoborami odporności pierwotnymi i wtórnymi: – Czasami rodzice i lekarze mają wątpliwości, czy dziecko cierpi na niedobór odporności, czy po prostu często choruje. Wszyscy mali pacjenci, którzy zapadają na infekcje częściej niż zazwyczaj i wymagają antybiotykoterapii, powinni zgłosić się do poradni.

Specjalistka podkreśla, że dziecko w wieku przedszkolnym ma prawo chorować od sześciu do nawet 20 razy w ciągu roku – choć trudno to zaakceptować. – Mali pacjenci potrzebują natomiast diagnostyki w naszej przychodni, jeśli występują u nich na przykład przynajmniej dwa zapalenia płuc w ciągu roku, dwa poważne zapalenia zatok, częste zapalenia uszu. Wizyta u nas jest też wskazana, gdy infekcje bardzo trudno się leczą, trwają powyżej miesiąca, nie wystarcza jeden antybiotyk, dziecko nie przybiera na wadze, widoczne jest zahamowanie jego prawidłowego rozwoju lub pojawiają się przewlekłe zmiany skórne – podkreśla dr Steckiewicz.

Poradnia immunologiczna szpitala na Czarnowie działa w Pawilonie G przy Oddziale Onkologii Dziecięcej. Pracuje w poniedziałki, wtorki i piątki. Rejestracja prowadzona jest telefonicznie pod numerem 41 345 63 25. Konieczne jest skierowanie od lekarza pierwszego kontaktu. ◀

Przed nami *Noc Świętych*

Kiedy świat 31 października świętuje Halloween i organizuje zabawy związane z motywem dyni i duchów, wiele katolickich wspólnot obchodzi Wigilię Wszystkich Świętych, znaną również jako Noc Świętych. W kościołach odbywają się adoracje i czuwania przy relikwiach. Najmłodszy przebierają się za swoich patronów, a na ulice miast wychodzą procesje. Noc Świętych odbędzie się również w Kielcach, w parafii Matki Kościoła na Dąbrowie. – Wszystkich Świętych jest dniem radosnym, a nie smutnym. Na nowo wpatrujemy się w postacie świętych, które mogą być dla nas inspiracją. Noce świętych odbywają się w naszej diecezji już od 15 lat. Ich inicjatorem był ksiądz Sławomir Sarek. Z biegiem lat coraz więcej parafii organizuje takie nabożeństwa – mówi ksiądz Marcin Boryń, diecezjalny duszpasterz młodzieży. Tegoroczna Noc Świętych rozpocznie się w niedzielę, 31 października, o godzinie 18 od Mszy Świętej pod przewodnictwem biskupa Jana Piotrowskiego. Po niej odbędzie się modlitewne czuwanie przy wystawionym Najświętszym Sakramencie i relikwiach świętych.

Będzie można także wysłuchać świadectw i historii życia świętych. – W tym roku chcemy skupić uwagę na błogosławionym Karolu de Foucauld oraz służebnicy bożej Paulinie

Jaricot. To bardzo dobra okazja, by oderwać wzrok od tego, co przyziemne, i popatrzeć na to, co nasi patronowie wnoszą w nasze życie – zachęca ksiądz Boryń. ◀

autor: **Wojciech Dudkowski**

ONE MIAŁY ODWAGĘ

Wspaniałe, ale nieznane historie
kobiet ziemi świętokrzyskiej

Oddajemy w Państwa ręce czwartą część cyklu sześciu dodatków poświęconych ciekawym, wyjątkowym, ale nieznanym historiom kobiet związanych z ziemią świętokrzyską. Wśród Pań znajdziemy śpiewaczki, działaczki narodowe, nauczycielki, żołnierki AK, lekarki, aktorki i wiele innych. Zapraszamy do lektury

HELENA PRZEDRZYMIRSKA -MALINOWSKA (1915–2007)

Urodziła się w Moskwie, a dzieciństwo spędziła na Polesiu. Po wejściu bolszewików ojciec Heleny broniąc domu, zginął wraz ze służbą zabity przez czerwonarmistów. Matka z 3-letnią córeczką zdołała uciec. Helena ukończyła polską szkołę w Dyneburgu i rozpoczęła studia medyczne na Uniwersytecie Stefana Batorego w Wilnie. Tu poznała męża Adolfa Malinowskiego. Kiedy wybuchła wojna, mieszkali na terenie dzisiejszej Łotwy. Musieli ukrywać swoje pochodzenie i wykształcenie. Helena pracowała jako salowa, a Adolf jako robotnik. Udało im się przedostać w okolice Wilna. Po wojnie, po odmowie przyjęcia obywatelstwa litewskiego z dwuletnim dzieckiem, opuścili Wileńszczyznę. Po dwutygodniowej podróży w wagonie towarowym, z rocznym synkiem, dotarli do rodziny w Warszawie. Adolf podjął pracę lekarza w Czerwonym Krzyżu. Helena w 1947 r. ukończyła studia na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Łódzkiego. Zaczęła pracę w Warszawie, ale w 1949 r. dowiedziała się, że nie ma dla niej pracy stolicy. Z mężem trafiła do Kielc i tu w Szpitalu Dziecięcym przepracowała 25 lat, dochodząc do funkcji zastępcy ordynatora, stojąc przy stole operacyjnym i konsultując małych pacjentów. W 1963 r. obroniła pracę doktorską. Była życzliwym dla wszystkich człowiekiem i oddaną swoim pacjentom lekarką. Pielęgniarki z nią pracujące mówiły, że nieraz dawała pieniądze matkom, które nie miały za co wykupić leków dla

dzieci. „Była człowiekiem niezwykle szlachetnym i mądrym, pomocnym i odpowiedzialnym, choć jako przełożona – bardzo wymagająca” – mówili o niej inni lekarze. Nieformalnie służyła opieką medyczną siostram zakonnym i klerykom. Po przejściu na emeryturę jeszcze wiele lat pracowała w poradni chirurgicznej dla dzieci. Z jej inicjatywy powstała przychodnia Caritasu, w której przez 7 lat udzielała pomocy bezdomnym, choć sama poruszała się o kulach. W niewielkim gabinecie przy pl. Panny Marii przyjmowała wszystkich potrzebujących. Gabinet wyposażała w swój sprzęt medyczny, dzieliła się niską emeryturą z biednymi, często płacąc za leki czy kupując opatrunki. Przed drzwiami stali głównie bezdomni z owrzodzonymi i ropiejącymi ranami, zwłaszcza stóp, które okręcali w szmaty i w gazety. Dr Malinowska opatrywała rany, czyściła owrzodzenia, bandażowała, leczyła, jak mogła. „Taką ją zapamiętałam: pochyloną z troską nad tymi ranami, pragnącą ulżyć cierpiącym – powiedziała dr Kulińska, która z nią pracowała. – Była nieocenionym człowiekiem, dobrym i uczciwym. Dzisiaj wielu osobom trudno byłoby zrozumieć tak bezinteresowną służbę.”

***

NATALIA ŻUROWSKA-MACHAŁOWA (1916–1984)

Urodziła się w Białogonie pod Kielcami. Ukończyła Seminarium Nauczycielskie Żeńskie w Kielcach. To tam nauczycielka Eugenia Prassowa „zaraziła” ją pracą z zuchami. W 1938 r. otrzymała stopień działacza harcerskiego z rąk Aleksandra Kamińskiego, późniejszego autora „Kamieni na szaniec”. Pełniła funkcję namiestnika hufca kieleckiego, zastępcy kierownika wydziału zuchów i referentki pracy zuchowej nauczycielstwa. We wrześniu 1939 r. zgłosiła się jako sanitariuszka do szpitala św. Aleksandra w Kielcach. W październiku otrzymała posadę nauczycielki w szkole powszechnej w Łopusznie. Starła się przede wszystkim zabezpieczyć książki ze szkolnej biblioteki, które Niemcy kazali zniszczyć. Nauczanie prowadziła dwutorowo: realizowała „okupacyjny” program, jednocześnie ucząc dzieci według przedwojennych wytycznych. W 1941 r.

została kierowniczką szkoły. W 1940 r. wstąpiła do ZWZ, a potem AK, przyjęła pseudonim „Hanka”. Była wywiadowczynią i łączniczką, zajmowała się aprowizacją oddziałów partyzanckich. W porozumieniu z rodzicami starszych uczniów rozpoczęła tajne nauczanie na poziomie gimnazjum. Po wojnie wróciła do pracy nauczycielskiej. Jednak przynależność do AK sprawiła, że nowa władza uznała ją za wroga ludu. W 1947 r. wraz z 43 osobami została aresztowana. Po zwolnieniu miała problem ze znalezieniem pracy. Pracowała z przerwami w kilku kieleckich przedszkolach. Pod koniec lat czterdziestych wyszła za mąż za Stanisława Machałę, byłego więźnia Auschwitz. Byli małżeństwem niespełna dwa lata. Schorowany i wycieńczony obozem Machałę zmarł w czerwcu 1949 roku. Natalia została z ośmiomiesięcznym synkiem. Od momentu odrodzenia się Związku Harcerstwa Polskiego w 1956 roku, wróciła do służby. Była członkiem Rady Naczelnej ZHP, uczestniczyła w pracach Komendy Chorągwi i Komendy Hufca. Była wykładownicą na wielu kursach, kierowała pracą zespołów instruktorów. Była założycielką i komendantką Szczepu im. St. Staszica, kierowała pracą drużyn zuchowych i harcerskich. Zainicjowała powstanie drużyny żeglarskiej. Potrafiła do pracy harcerskiej zaangażować rodziców. Organizowała obozy harcerskie i kolonie zuchowe. To dzięki jej nieustępliwości, ale też nadzwyczajnej umiejętności zjednywania dla swej idei różnych ludzi i instytucji w 1969 roku oddano do użytku Dom Harcerza w Białogonie, który funkcjonuje do dzisiaj. – Wielki człowiek, wielka postać, ogromne serce, niedościgniony wzór do naśladowania. Trochę taki harcerski Judym, pomnożony przez udział w walce o niepodległość. Całe życie poświęciła innym – tak wspomina druhnę Talę prof. Adam Massalski, harcmistrz. Zmarła po ciężkiej chorobie 1 grudnia 1984 r. Od 1985 roku na wniosek Rady Chorągwi Kieleckiej każdego 1 grudnia wręczany jest medal im. hm Natalii Machałowej za wybitne osiągnięcia w zakresie działalności ideowo- wychowawczej. Została zapamiętana jako osoba całko-

wicie oddana innym, pracowita, wrażliwa o niezłomnych zasadach, wierna ideałom, nade wszystko kochająca dzieci i młodzież.

***

MARIA SOWIAR-CHODNIKIEWICZ

(1918–2007)

Urodziła się w Kielcach. W 1937 r. zdała maturę w Gimnazjum im. Błogosławionej Kingi, a w czerwcu 1939 r. otrzymała dyplom nauczycielski Państwowego Pedagogium w Kielcach. W 1938 r. wstąpiła ZHP, we wrześniu 1939 r. została skierowana do pracy w Komendzie Obrony Przeciwlotniczej Miasta. Po wkroczeniu Niemców dostarczała z grupą harcerek żywność, opatrunki i odzież cywilną rannym w szpitalu. Działalność konspiracyjną podjęła w wywiadzie Okręgu Związku Walki Zbrojnej, a przysięgę przyjął od niej płk F. Faix-Limanowski w obecności A. Gębicowej. W konspiracji nosiła pseudonim „Olga”. Wraz z nią pracowały na terenie Kielc harcerki Maria Sabat i Zofia Garmulewicz. Od 1940 r. pracowała jako laborantka w Państwowym Zakładzie Higieny w Kielcach. W ramach tajnych kompletów uczyła języka francuskiego. Była łączniczką sztabu II Oddziału Okręgu, a od 1941 r. przeniesiono ją do ekspozytury „Sosna” w Radomiu. Brała udział w starciu bojowym z gestapo w Radomiu. Została aresztowana w listopadzie 1942 r. W czasie przesłuchania przez gestapo wykazała imponującą odporność na tortury, nie załamała się psychicznie. Wysłana do obozu w Oświęcimiu przetrwała do ofensywy styczniowej 1945 r. Miała numer 35146. W obozie wykazała się odwagą i niezwykłym hartem ducha – opiekowała się żydowską więźniarką Haną Hampel. Przeżyła „marsz śmierci”, z którego w drugim dniu uciekła razem z harcerką Wandą Kasperek- Zgutko i pisarką Seweryną Szmaglewską. Tę ucieczkę Szmaglewska opisała w książce „Zapowiada się piękny dzień”. Po powrocie do Kielc Maria dowiedziała się, że jej rodzice zginęli w naloce 17 stycznia, a siostra została ranna. Musiała stworzyć dom młodszemu rodzeństwu – bratu i siostrze. Podjęła pracę w magistracie miasta, a następnie w Urzędzie Wojewódzkim w Kielcach, zaczęła też działalność w Komendzie Chorągwi Harcerek. W lipcu 1949 r. objęła funkcję komendantki połączonych chorągwi harcerek i harcerzy, ale w styczniu 1950 r. złożyła rezygnację z funkcji. Pracowała w Państwowym Domu Dziecka. W 1980 r. włączyła się do pracy Kręgu Instruktorskiego „Łysica” przy Kieleckiej Chorągwi. Instytut Pamięci Yad Yashem w Jerozolimie na wniosek Hany Hampel- Szłomi nadał Marii Sowiarskiej-Chodnikiewicz tytuł „Sprawiedliwej Wśród Narodów Świata”.

***

ZBIGNIEWA KRÓL-PAWELEC

(1920–2003)

Urodziła się we Lwowie. Po maturze rozpoczęła studia prawnicze na Uniwersytecie Jana Kazimierza, ale naukę

przerwała wojna. 11 kwietnia 1940 r. NKWD aresztowało jej ojca – sędziego sądu okręgowego w Kołomyi (został zamordowany w Katyniu). Rodzinę wywieziono do Kazachstanu. Jechali w bydłym wagonie 21 dni. Wyszadź ich w szczerym polu nocą w Semipałatyńsku, a potem szli jeszcze cały dzień do Czałabaju. Przez dwa lata mieszkała z matką i bratem w ziemiance i pracowała przy pieleniu pokrzyw, później przy karczowaniu pól tylko za chleb i zupę. Po wybuchu wojny Hitlera ze Stalinem brat Zbigniew Adam zgłosił się do armii gen. Andersa, a w sierpniu 1942 r. Zbyszka z mamą ruszyły do sztabu polskiej armii do Taszkentu. Na piechotę, pociągiem, czasami podwożone na wozach konnych dotarły do obozu w Krasnowodsku. Stąd popłynęły do Pahlevi w Iranie i dalej do Teheranu. Pracowała w wydziale kulturalno-oświatowym w polskiej delegaturze w Teheranie. W 1944 r. została przyjęta na studia na uniwersytecie w Bejrucie i pracowała jako guwernantka. Po zakończeniu wojny, nie mogąc wrócić do Lwowa, Zbyszka z mamą dotarły do Anglii. W Bradford w klubie polskich kombatantów poznała przyszłego męża, partyzanta z Kielecczyny, Henryka Pawelca. Na świat przyszły dzieci: Andrzej, córki Marta i Alicja. Zbyszka zaangażowała się w działalność społeczną: prowadziła szkółkę sobotnią dla polskich dzieci, organizowała akademie, wieczornice. Należała do Zjednoczenia Polek. W 1960 r. uzyskała certyfikat i została nauczycielką w angielskiej szkole. Po 1989 r. państwo Pawelcowie mogli wrócić do Polski. Nie zastanawiali się ani przez moment. Henryk tęsknił za Górami Świętokrzyskimi, stąd pochodził. Zbyszka więc z wyboru męża została kielczanką. Pokochała Kielce, zaangażowała się w działalność organizacji kombatanckich. Pogodna, mądra, dobra dla ludzi – tak ją zapamiętali ci, którzy mieli szczęście ją poznać.

***

ZOFIA KSIĄŻEK-BREGUŁOWA (1920–2014)

Urodziła się w Kielcach. Skończyła szkołę powszechną na ul. Karczówkowskiej.

Należała do harcerstwa. Maturę zdała w „Handlówce” przy ul. Kopernika. Marzyła jednak o szkole aktorskiej, musiała więc zarobić na naukę. Pracowała pół roku w kieleckim magistracie, potem w przy produkcji amunicji w fabryce „Granat”, odkładała każdy grosz. 30 sierpnia 1939 r. wyjechała do Warszawy na pierwszą próbę w Instytucie Sztuki Teatralnej. W czasie wojny kontynuowała naukę na tajnych kompletach. Pracowała, żeby zarobić na studia. Ostatnie egzaminy zdała przed wybuchem powstania warszawskiego. W czasie powstania była łączniczką w zgrupowaniu AK „Krybar”, nosiła pseudonim „Żaneta”. 5 września 1944 r., gdy ratowała rannego, pocisk eksplodował tuż przed nią. Została ciężko ranna, straciła wzrok. Dowódca przedstawił ją do odznaczenia krzyżem orderu *Virtuti Militari*. Po kapitulacji powstania została przewieziona do szpitala jenieckiego w Gross-Lübars, gdzie przeszła pierwszą operację oczu. Później trafiła do Stalagu VI C Oberlangen, największego niemieckiego obozu kobiecego, w którym przetrzymywano 1700 kobiet. Po wyzwoleniu obozu osiadła w Edynburgu, gdzie przeszła kolejne operacje i odzyskała 2 proc. wzroku. Rozpoczęła naukę aktorstwa w Royal Academy of Dramatic Art i zdobyła drugi dyplom aktorski. W Edynburgu poznała przyszłego męża, Włodzimierza Bregułę, skrzypka z orkiestry wojskowej. Razem postanowili wrócić do Polski. Znalazła pracę w Polskim Radiu, ale wkrótce została wyrzucona jako wrogi element. Została zatrudniona w teatrze w Opolu, a potem w Katowicach. Dostawała mało ról, reżyserzy nie chcieli mieć kłopotu z niewidząca aktorką. Ale się nie poddawała. Jeździła z koncertami żywego słowa i monodramami dla młodzieży, współpracowała z radiem. Zaczęła pisać. Ma na swoim koncie kilka tomów poezji bardzo dobrze przyjętych przez krytykę i czytelników. W jej poezji często pojawiały się Kielce i miejsca młodości. Była jedną z bohaterek filmu „Konspiratorki” niemieckiego reżysera Pula Meyera, poświęconego polskim bohaterkom II wojny światowej, więzionych w obozach jenieckich, na podstawie jej życiorysu powstała książka „Będziesz jedna jedyna” i kilka filmów dokumentalnych.

***

BRONISŁAWA JÓZWIK

(1923–2001)

Urodziła się w Warszawie. Przed wybuchem wojny była uczennicą szkoły artystycznej przy Operze Warszawskiej. Była członkiem Szarych Szeregów. Pracę konspiracyjną rozpoczęła w 1940 roku w wojskowej organizacji Kadra Polski Niepodległej (KPN), jako kurier do specjalnych zleceń w oddziale KPN „Perkun”. W latach 1943–1944 mieszkała w Kielcach. Była uczestnikiem wielu brawurowych akcji przeciwko Niemcom. Jej dowódcami byli m.in. Stefan Fąfara „Dan” i Zbigniew Kruszelnicki „Wilk”. Pracowała w wywiadzie obwodu AK pod ps. „Bronka” i „Gazela”. Po udanym zamachu na agenta gestapo Hansa Witka i czynnym udziale w ratowaniu rannego w akcji Jana Likowskiego „Milcza”, w obawie przed aresztowaniem, „Bronka” na rozkaz szefa wywiadu obwodu AK została oddelegowana do grupy „Gryfa” – Pawła Stępnia. Gestapo

aresztowało jej ojca Józefa, który zginął w Gross Rosen. Na początku sierpnia 1944 roku oddział „Gryfa” został włączony w skład II batalionu 4 Pułku Piechoty Legionów AK. Z oddziałem Bronisława brała udział we wszystkich akcjach, między innymi w bitwie pod Antoniowem. Po bitwie pod Radkowem przez kilka dni pomagała jako sanitariuszka w opatrywaniu i ratowaniu rannych. Na początku 1945 roku „Bronka” wraz z grupą dziewięciu kolegów z AK wyjechała z Kielc do Warszawy, a potem do Szczecina, aby ukryć się przed Służbą Bezpieczeństwa. Pracowała tu jako laborantka w Przychodni Radiologicznej i w 1948 r. pod zmienionym nazwiskiem zdała maturę. Gdy w 1949 roku zainteresował się nią Urząd Bezpieczeństwa wyjechała do Warszawy. Pracowała w „Społem”, a następnie w Biurze Studiów i Projektów Handlu Wewnętrznego. Po ujawnieniu się za swoją wojenną działalność w konspiracji była wielokrotnie zatrzymywana i przesłuchiwana. W 1969 roku wyjechała za granicę, do Londynu. Była odznaczona Krzyżem Walcznych i Krzyżem Armii Krajowej.

***

MARIA KOWALSKA-BUBNOW

(1923-2015)

Jedna z najlepszych w Polsce znawców choroby trądu, dr medycyny, dermatolożka. Los jej nie oszczędzał. Ojciec, oficer WP, w 1941 r. zginął w Katyniu. Wraz z matką zamieszkały w Warszawie, gdzie Maria uczęszczała na tajne komplety, na których zdała maturę i rozpoczęła studia lekarskie. W czasie powstania warszawskiego była sanitariuszką i łączniczką ps. Sławka. Po klęsce jako porucznik AK zna-

laża się w niemieckim obozie w Zeithan. Studia medyczne dokończyła na Uniwersytecie Warszawskim już po wojnie i rozpoczęła pracę. Na początku lat sześćdziesiątych zamieszkała w Kielcach. Stworzyła tutaj ODDZIAŁ skórno-wenerologiczny. Była ordynatorem i dyrektorem Wojewódzkiej Przychodni Dermatologicznej. Podczas swojej pracy wykształciła kilkudziesięciu specjalistów dermatologów. Uczyla nie tylko praktycznej wiedzy, lecz także szacunku dla pacjenta, a jej uczniowie do dziś pamiętają często powtarzane przez nią słowa: wyrozumiałość, łagodność i miłość do ludzi to cechy, które powinny dotyczyć każdego, kto wybrał zawód lekarza. W 1979 roku wyjechała do Libii. Pracowała w dużym poświęceniu w szpitalu i przychodni w Beidzie i zaskarbiła sobie szacunek i wdzięczność Libijczyków. W Libii zetknęła się z trądem. Rozpoczęła badania

nad tą chorobą. Odwiedziła wiele placówek w Afryce, Europie i Ameryce Południowej, które zajmowały się leczeniem trądu. Tak opowiadała o swoim pobycie w Grecji w szpitalu dla trędowatych: „W jednej z sal siedziało kilka kobiet. Bardzo się zdenerwowały, kiedy je fotografowałam. Ze złością krzyczały na mnie, ale ja spokojnie podeszłam do jednej

z nich, objęłam za ramiona, powiedziałam coś po polsku. Od razu zamilkły zaskoczone. Dziwiły się, że nie bałam się dotknąć chorej. Taki zwykły, ludzki gest otworzył ich serca. Mogłam wielokrotnie przekonać się o tym w kontakcie z trędowatymi”. W 1989 roku powróciła do Kielc i nadal czynnie pracowała jako dermatolog, ale nie zapomniła o chorych na trąd. Wielokrotnie wyjeżdżała do Indii, gdzie pracowała jako wolontariuszka w ośrodkach zajmujących się leczeniem i opieką nad trędowatymi. Współpracowała między innymi z ojcem Marianem Żelazkiem, który przez wiele lat opiekował się kolonią trędowatych w Puri. Jej pasją były podróże, poznawanie innych kultur i ludzi. Opublikowała ponad 50 prac naukowych na temat trądu, była także autorką licznych rozdziałów w podręcznikach medycznych. Do końca prowadziła swój prywatny gabinet w Kielcach, nierzadko świadcząc pomoc nieodpłatnie.

4/VI

DODATEK POWSTAŁ PRZY WSPÓŁPRACY Z:

PATRONAT:

Ministerstwo
Kultury
Dziedzictwa
Narodowego
i Sportu.

MUZEUM HISTORII POLSKI

PA
TRIO
TYŻM
JUTRA

FUNDACJA IMIENIA
STEFANA ARTWINSKIEGO

Ośrodek Myśli Patriotycznej (OMPiO)

Marszałek
Województwa
Świętokrzyskiego
Andrzej Bętkowski

SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ

Senator RP
Krzysztof Słoń

Posel na Sejm RP
Anna Krupka

Posel na Sejm RP
Agata Wojtyczek

Zadanie pod nazwą „One miały odwagę... Wspaniale, ale nie znane historie kobiet ziemi świętokrzyskiej” dofinansowano ze środków Muzeum Historii Polski w ramach programu Patriotyzm Jutra. Dofinansowanie 53 tys. zł. Całkowita wartość projektu 66,4 tys. zł.

PROJEKT „STOP WIRUSOWI” – MILIONY NA OCHRONĘ MIESZKAŃCÓW I WSPARCIE SENIORÓW

Błyskawiczna reakcja samorządu województwa świętokrzyskiego na wybuch pandemii koronawirusa zaowocowała natychmiastowym uruchomieniem projektu „Stop wirusowi”. Dzięki temu, od marca ubiegłego roku na walkę z koronawirusem i ochronę mieszkańców Zarząd Województwa pozyskał ponad 37 milionów złotych. Unijne dofinansowanie pozwoliło na zakup sprzętu medycznego i środków ochrony osobistej, a także na darmowe badania dla mieszkańców w kierunku wykrycia SARS-COV-2 i wykrycia przeciwciał. Zwiększył się także dostęp do informacji o profilaktyce zarażeń

Projekt „Stop wirusowi! Zapobieganie rozprzestrzeniania się COVID-19 w województwie świętokrzyskim” to jeden z największych projektów realizowanych przez Zarząd Województwa Świętokrzyskiego. - I jeden z najważniejszych, bo nic nie jest tak ważne jak zdrowie i ochrona naszych mieszkańców – mówi Renata Janik wicemarszałek województwa świętokrzyskiego. - Wraz z dotarciem pandemii do naszego kraju uruchomiliśmy niemalże natychmiastowo projekt „Stop wirusowi”. W jego ramach w pierwszej kolejności przeznaczaliśmy pozyskane unijne środki na zakup niezbędnego sprzętu medycznego dla naszych placówek medycznych oraz środków ochrony osobistej, które w tamtym okresie zużywane były w niewyobrażalnych ilościach przez personel i pacjentów. Musieliśmy ich chronić. Podobnie jak wszystkich mieszkańców, którzy w ramach projektu mogli i nadal mogą zupełnie za darmo korzystać z bezpłatnych testów na obecność SARS-CoV-2. Do końca roku mogą też bezpłatnie wykonać badania na wykrycie przeciwciał - przypomina marszałek województwa świętokrzyskiego Andrzej Bętkowski.

Pulsoksymetry trafiły do instytucji sprawujących opiekę nad osobami starszymi. Na zdjęciu (od lewej): marszałek Andrzej Bętkowski, dyrektor DPS im. Jana Pawła II w Kielcach Piotr Chalupka i wicemarszałek Renata Janik.

Przygotowanie projektu „Stop wirusowi!” wymagało bardzo intensywnych prac, związanych ze zmianami programowymi, konsultacjami z rządem oraz Komisją Europejską, co pozwoliło na przesunięcie funduszy unijnych i dalsze realne wsparcie mieszkańców naszego województwa w walce z koronawirusem.

Pozyskane przez Zarząd Województwa Świętokrzyskiego środki dają realne wsparcie mieszkańcom w niezwykle trudnych czasach walki z pandemią. - Od samego początku projekt błyskawicznie synchronizowaliśmy z potrzebami wynikającymi z kolejnych etapów pandemii, która była całkowicie nieprzewidywalna. Jedyne co mogliśmy zrobić, to chronić naszych mieszkańców możliwie jak najlepiej. Szczególnie ważną grupą społeczną, do jakiej w początkowej fazie pandemii chcieliśmy jak najszybciej dotrzeć z pomocą w ramach projektu byli seniorzy, którzy są najbardziej narażeni na niebezpieczne powikłania i skutki po przebyciu koronawirusa. W gminach organizowane były bezpłatne punkty badań na obecność SARS-COV-2, do seniorów przekazaliśmy środki ochrony osobistej w postaci płynów do dezynfekcji, maseczek i rękawiczek, jak również pulsoksymetry, służące do nieinwazyjnego pomiaru saturacji krwi, czyli jej wysycenia tlenem. Cieszę się, że projekt pozwolił nam na tak szerokie wsparcie – mówi Renata Janik wicemarszałek województwa świętokrzyskiego, zachęcając jednocześnie do korzystania z bezpłatnych badań w kierunku wykrycia koronawirusa i określenia poziomu przeciwciał, a także do szczepień przeciw koronawirusowi. - Chronimy siebie i innych – apeluje.

Kłopoty z remarszrutyzacją?

autor: Weronika Kępa

Zmiany w funkcjonowaniu komunikacji miejskiej obowiązują zaledwie od tygodnia, a mieszkańcy już zgłaszają pierwsze uwagi. Słusznie czy niesłusznie? Przekonajmy się

Przypomnijmy: 9 października w Kielcach wdrożono długo zapowiadane zmiany w kursowaniu autobusów. Dziewięć linii częściowo zmieniło rozkład jazdy, trzy zostały zlikwidowane.

KOMUNIKACJA W PRAKTYCE

Mimo że przed podjęciem decyzji miasto prowadziło konsultacje społeczne, wzięło w nich udział tylko około 700 z prawie dwustu tysięcy mieszkańców miasta. Teraz jednak zgłaszają kolejne problemy. – Ostatnio wybrałam się do Galerii Echo i chciałam wrócić do domu autobusem. Poszłam jak zwykle na przystanek „Aleja Solidarności/Galeria Echo”. Ku mojemu zdziwieniu okazało się, że na przystanek „Grunwaldzka/Mielczarskiego” dojeżdża tylko linia nocna N1. Postanowiłam więc przejść na kolejny przystanek, przy alei Tysiąclecia Państwa Polskiego, ale okazało się, że musiałabym bardzo długo czekać na kurs. Poszłam więc do domu piechotą, bo z alei IX Wieków Kielc już nie opłacało mi się jechać. Miało być lepiej, wyszło gorzej – opowiada nasza czytelniczka, pani Natalia.

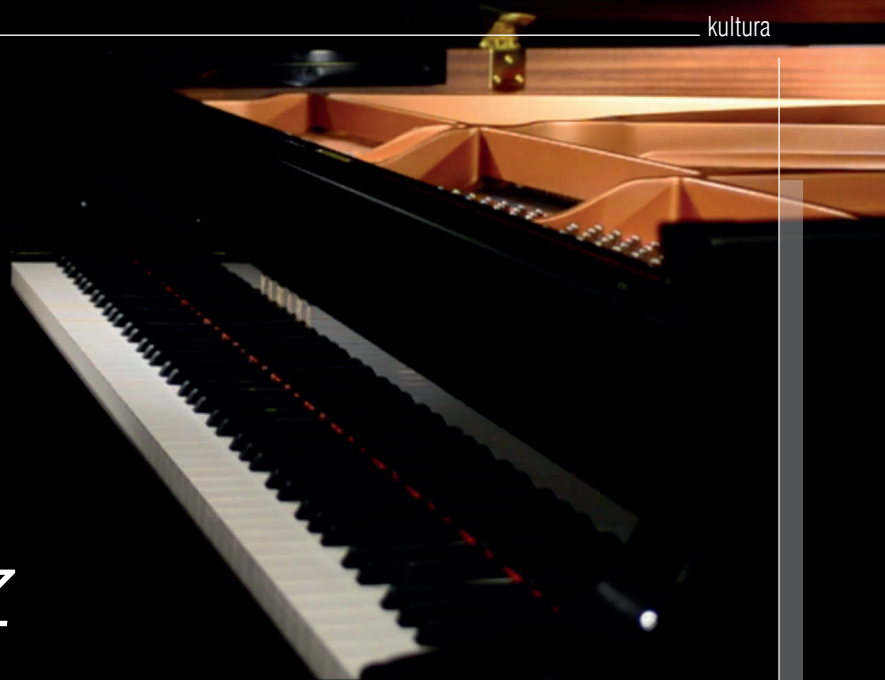
Do sprawy odniosła się dyrektor Zarządu Transportu Miejskiego w Kielcach, Barbara Damian: – Z tego przystanku nigdy nie odjeżdżały autobusy na Grunwaldzką. Nic tam nie zmienialiśmy. By dojechać do domu, pani powinna przejść na drugą stronę, skąd odjeżdżają na przykład linie 102 i 13, lub pójść na ulicę Warszawską.

PODKARCZÓWKA Z PROBLEMEM

Problem dostrzegają również mieszkańcy osiedla Podkarczówka. Z prośbą o pomoc zgłosili się do radnej Joanny Winiarskiej, wiceprzewodniczącej kieleckiej rady miasta. – Odebrałam mnóstwo telefonów. Ogromny protest wywołał fakt, że linia numer 13, która była bardzo istotnym elementem komunikacji, nagle przestała przejeżdżać przez osiedle Podkarczówka. Mieszkańcy osiedla czują się odcięci od reszty miasta. Chodzi również o studentów, którzy bardzo często korzystali z tego połączenia, by dojechać na uczelnię. Ich zdaniem linia numer 35 w żadnym stopniu nie wypełnia tej luki. Zamierzam porozmawiać z dyrektorką Barbarą Damian. Mam nadzieję, że wsłucha się w głos mieszkańców – mówi wiceprzewodnicząca rady.

Dyrektor Damian twierdzi, że nowa sieć połączeń autobusowych została pomyślana tak, by mieszkańcy Podkarczówki mogli sprawnie dojechać do celu. – Do tej pory osiedle miało dwie linie. Obsługujące je autobusy wykonywały w ciągu doby siedemdziesiąt kursów. Teraz jeździ linia numer 35, który odjeżdża co dziesięć minut i wykonuje sto kursów w ciągu dnia roboczego. Na ulicy Krakowskiej lub Grunwaldzkiej można się przesiąść w wiele linii, które kursują co kilka minut, i dojechać do każdego punktu – zapewnia. Jak mówi dyrektor Damian, od dnia wprowadzenia zmian ZTM bacznie obserwuje funkcjonowanie nowego układu połączeń. – Kielczanie dzwonią do nas, piszą pisma, mamy też informacje od radnych. Pracujemy nad tym, żeby jeszcze jakaś linia obsługiwała Podkarczówkę, tak aby mieszkańcy mieli bezpośredni dojazd do Czarnowskiej – dodaje. Temat został również podjęty na ostatniej sesji rady miasta (14 października). Wiceprezydent Agata Wojda zadeklarowała wsparcie mieszkańców i rozważenie wszelkich uwag w tym zakresie. ◀

Nasz wirtuoz

W nocy z środy na czwartek poznaliśmy laureatów XVIII Konkursu Chopinowskiego, jednego z najważniejszych wydarzeń kulturalnych na świecie. Wśród nagrodzonych nie znalazł się niestety kielczanin Kamil Pacholec, ale to w niczym nie zmienia faktu, że już zapisał się złotymi zgłoskami w historii naszego miasta

Kamil Pacholec jest pierwszym kielczaninem, który dotarł do finału Konkursu Chopinowskiego. Urodził się 11 listopada 1998 roku, a naukę gry na fortepianie rozpoczął siedem lat później w Państwowej Szkole Muzycznej im. Ludomira Różyckiego w Kielcach. Jego pierwszą nauczycielką była Małgorzata Kowalska (zdjęcie powyżej). Obecnie studiuje on w Akademii Muzycznej im. Feliksa Nowowiejskiego w Bydgoszczy.

POPROSZĘ CHOPINA!

– Poznałam go szesnaście lat temu, w bibliotece starej siedziby Szkoły Muzycznej przy ulicy Głowackiego. Przyszedł z rodzicami i bardzo chciał wypożyczyć utwory Fryderyka Chopina. Już wtedy marzył, aby grać jego muzykę. Pamiętam, że pani z biblioteki przybiegła do mnie i poprosiła o pomoc. Powiedziała, że przyszedł siedmiolatek i chce, aby dać mu dzieła Chopina. „Musisz mu wytłumaczyć, że edukacja muzyczna nie zaczyna się przecież od tych utworów”, nalegała. Poszłam więc do biblioteki i starałam się wyjaśnić to młodemu, ale pełnemu muzycznego entuzjazmu człowiekowi – wspomina Małgorzata Kowalska.

Jak dodaje, życie potoczyło się w nieoczekiwanym kierunku i już w następnym roku Kamil został jej podopiecznym: – Miłość do fortepianu widziałam w nim od samego początku. Z opowiadań rodziców wiem, że jeszcze przed podjęciem nauki w Szkole Muzycznej wybrał właśnie ten instrument. Do fortepianu trzeba mieć szczególną cierpliwość, bo jest on bardzo trudny do opanowania. Pianista musi być niejako orkiestrą. Kamil posiada bardzo istotną cechę: umiejętność skupienia się na grze, szczególnie ważną w występach publicznych. Odcina się od świata natychmiast, gdy siada

do klawiatury. To z pewnością pomogło mu osiągnąć tak wspaniałą poziom.

DESZCZ NAGRÓD

W wieku jedenastu lat Kamil wykonał swój pierwszy koncert z Filharmonią Świętokrzyską. Później uczestniczył w licznych konkursach pianistycznych. Zdobył wiele nagród, w tym Nagrodę Grand Prix oraz I miejsce w XVII Ogólnopolskim Turnieju Pianistycznym im. Haliny Czernej-Stefańskiej w Żaganiu, I miejsce w 47. Ogólnopolskim Konkursie Pianistycznym im. Fryderyka Chopina oraz I miejsce w Międzynarodowym Konkursie Pianistycznym w Livorno. Nagrody otrzymywał również w rodzinnych Kielcach.

Udział w XVIII Międzynarodowym Konkursie Pianistycznym im. Fryderyka Chopina i zakwalifikowanie się do finału tego najbardziej prestiżowego konkursu pianistycznego na świecie to prawdziwy przełom w karierze muzycznej Kamila Pacholca. – Przed występem w finale był w pewien sposób odcięty od świata i nie wiedział, co się dzieje na konkursie. Skupił się na muzyce i ćwiczeniach między etapami, żeby odnaleźć większe pokłady ekspresji w utworach, które prezentował przed warszawską publicznością. To sprzyja jego interpretacjom, które cechuje spokój – opowiada Małgorzata Kowalska.

***

W poniedziałek, 18 października, eksperci w studiu TVP Kultura, która transmituje zmagania pianistów, wysoko ocenili jego interpretację Koncertu Fortepianowego e-moll Fryderyka Chopina, powściągliwą, ale i dojrzałą. Niestety, według jurorów, byli lepsi. Ale może, jak Akiko Kobayashi, za pięć lat spróbuje jeszcze raz. I wtedy na pewno będzie lepsiej. ◀

Kielczanie zdecydowali!

Żółto-czerwone serca kielczan z pewnością zabiją mocniej na wieść o krzeselkach w klubowych barwach Korony, które już niedługo wypełnią Suzuki Arenę. To jeden ze zwycięskich projektów tegorocznej edycji KBO. W sumie jest ich aż 39!

autor: Weronika Kępa

Krzeselka na kieleckim stadionie, od momentu jego powstania, mają szary kolor. Wyjątkiem jest trybuna VIP, która zmieniła swój wygląd przed młodzieżowymi mistrzostwami Europy w 2017 roku. Teraz te znajdujące się na trybunie „telewizyjnej”, od strony Alei Legionów, zostaną wymienione na żółto-czerwone. Na projekt zagłosowało aż 1850 osób. Wartość zadania opiewa na kwotę trzystu tysięcy złotych.

ZDROWIE PRZEDE WSZYSTKIM

Wśród zwycięskich projektów inwestycyjnych dużych znalazły się również cztery inne propozycje, wśród nich m.in. budowa kompleksu ogólnodostępnych boisk sportowych

(boiska do koszykówki oraz siatkówki) z klasą outdoorową na kieleckim Bocianku za dwa i pół miliona złotych. To jedno z najdroższych zadań tegorocznej edycji.

W 2022 roku, w ramach Budżetu Obywatelskiego, w naszym mieście zostanie zrealizowanych również aż czterdzieści projektów inwestycyjnych małych. W przestrzeni publicznej pojawią się między innymi trzy tężnie solankowe: w centrum miasta (1506 głosów), na osiedlu Ślichowice (957 głosów), a także w okolicy osiedli Ślichowice i Pod Dalnią (1343 głosy).

„Przebywanie w okolicach tężni solankowej przez około 0,5 do 1 godziny jest według przyjętej praktyki rehabilitacyjnej równoznaczne z trzydniowym pobytym nad morzem. Zalety tężni solankowej są bardzo duże, oprócz walorów zdrowotnych, obszar tężni staje się miejscem relaksu, odprężenia swego rodzaju strefą ciszy i rekreacji”, czytamy w opisie jednego z projektów. Utworzenie trzech tężni będzie kosztować miasto około pół miliona złotych.

SYMBOLI MOC

Na tym jednak nie koniec. Do Kielc powrócą również... zabytkowe neony! Pierwszy z nich pojawi się na elewacji hali przy ulicy Żytniej i będzie przedstawiał koszykarza. „Instalacja ta była i może być bardzo efektowna i nawiązuje do sportowego charakteru miasta”, piszą wnioskodawcy. Realizacja projektu opiewa na kwotę 90 tysięcy złotych.

Jeśli już o symbolice i sportowym charakterze mowa, dzięki Budżetowi Obywatelskiemu na Stadionie Leśnym w Kielcach pojawi się również skocznia narciarska z punktem K-4 i igielitem za 95 tysięcy złotych. Wszystko w ramach projektów inwestycyjnych małych. „Kielce mające duże tradycje narciarskie powinny je odbudowywać”, twierdzą pomysłodawcy.

Wśród siedemnastu projektów nieinwestycyjnych, które najbardziej przypadły kielczanom do gustu można wymienić na przykład organizację kina letniego, akcje sprzątania miasta czy nasadzenia drzew. Dzięki Budżetowi Obywatelskiemu w ramach projektów zielonych w Kielcach pojawi się również między innymi mini skwer przy ulicy Żytniej.

– Kolejna edycja Budżetu Obywatelskiego pokazuje, że jest to bardzo dobry pomysł. W tym roku odnotowaliśmy bardzo duże zainteresowanie nim, sporo ciekawych pomysłów, obserwowaliśmy też dużą kreatywność w ich promowaniu - mówi prezydent Kielc, Bogdan Wenta. - Kielczanie złożyli w sumie ponad sto sześćdziesiąt propozycji w czterech kategoriach. Każdy z mieszkańców mógł zagłosować raz, ale łącznie na dziesięć projektów. W tegorocznej edycji wzięło udział ponad szesnaście tysięcy osób - informuje prezydent. W tym roku na KBO miasto planowało przeznaczyć siedem milionów osiemset tysięcy złotych. Prezydent postanowił jednak zwiększyć tę kwotę o sto tysięcy. ◀

Synod rozpoczęty!

Rozpoczął się diecezjalny etap Synodu Rzymskiego, któremu towarzyszy hasło „Ku Kościołowi synodalnemu: komunია, uczestnictwo i misja”. Biskup ordynariusz Jan Piotrowski otworzył go w niedzielę, 17 października, podczas Mszy Świętej w kieleckiej katedrze

autor: Wojciech Dudkowski

Zwołany w tym roku przez Ojca Świętego Franciszka Synod Rzymski podzielony został na trzy etapy – diecezjalny, kontynentalny i powszechny. Jego tematem jest synodalność Kościoła, czyli życie w kościelnych wspólnotach zarówno formalnych, jak i nieudokumentowanych. W pracach synodu może uczestniczyć każdy wierny.

NIE TYLKO BISKUPI

W diecezji kieleckiej odbyły się dotychczas trzy synody diecezjalne – w 1927, w 1958 i w 1991 roku. Pierwsze dwa miały charakter jurydyczny, regulowały sprawy obowiązków kapłanów i wiernych. Trzeci natomiast zakończył się podczas wizyty papieża Jana Pawła II w Kielcach i zmierzał do ożywienia życia religijnego wiernych poprzez ich uczestnictwo w pracach.

Pasterz naszej diecezji w homilii wyjaśnił, że do udziału w Synodzie zaproszeni są wszyscy katolicy: – Tym razem Ojciec Święty Franciszek, zwołując Synod Rzymski, pragnie, by w synodalnym doświadczeniu Kościoła uczestniczyli nie tylko biskupi. Do pójścia wspólną drogą zaprasza wszystkich wiernych, bo wszyscy przez chrzest i bierzmowanie otrzymali Ducha Świętego, a w Eucharystii karmią się Ciałem żyjącego Pana. Wszyscy budują też mistyczne Ciało Chrystusa, czyli Kościół, i są za niego współodpowiedzialni. Biskup podkreślił także, że w procesie synodalnym nie należy nikogo pominąć: – Ojciec Święty stawia pytanie: czy w całym toku naszej rozmowy o Kościele nie wykluczy-

my tych, których głos łatwo zignorować, bo są z jakiegoś powodu słabsi, zmarginalizowani i mniej obecni w nurcie życia naszej wspólnoty. Ale też należy wiedzieć, że Synod jest drogą Kościoła, a więc tych, którzy należą do niego przez Chrzest Święty. Nie może być jarmarczonym targiem wszystkich reformatörów Kościoła ze świata.

ZBIORĄ OPINIE I SUGESTIE

W naszej diecezji utworzono Zespół Synodalny. W jego skład wchodzi: ks. dr hab. Jarosław Czerkawski, proboszcz parafii św. Izydora w Kielcach-Posłowicach, wykładowca Wyższego Seminarium Duchownego i Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, koordynator Zespołu; ks. dr Mirosław Cisowski, wikariusz biskupi do spraw duszpasterstwa; ks. dr Marcin Rokita, wykładowca Wyższego Seminarium Duchownego; ojciec dr Jan Strumiłowski z Archiopactwa Cystersów w Jędrzejowie; siostra dr Natalia Białek, dyrektor Liceum Świętej Jadwigi Królowej w Kielcach; dr hab. Małgorzata Krzysztofik, profesor Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach i członek wspólnoty Domowego Kościoła; Weronika Leszczyńska z Duszpasterstwa Młodzieży „Skała”; Marek Pycia, prezes Akcji Katolickiej Diecezji Kieleckiej. – Zespół ma zbierać opinie i sugestie, popracujemy też w mniejszych grupach. Uruchomiony zostanie adres e-mail, na który każdy wierny będzie mógł przesłać swoje spostrzeżenia – zapowiada ks. Jarosław Czerkawski, koordynator zespołu.

– Moja nominacja była w pewnym sensie przypadkiem. Jedna z koleżanek nie mogła podjąć się tego zadania, druga nie odebrała telefonu. Zgodziłam się więc, ale zastanawiałam się, na co się decyduję. Spojrzałam na obraz Pana Jezusa i pomyślałam „Jakie Ty mi dajesz ogromne zadanie”. Mam nadzieję, że podołam – mówi Weronika Leszczyńska. Prace etapu diecezjalnego potrwać do wiosny przyszłego roku. Protokół zostanie przekazany do etapu kontynentalnego, a wnioski będą zaprezentowane w 2023 roku podczas ostatniej, powszechnej fazy Synodu. ◀

autor: Tomasz Matkanić

Maestro! Zasuway pan marsza!

Obudziłem się w niedzielę bladym świtem i przypomniałem sobie, że to dziś! Tak! Dziś! No to ciach! Wyskakuję z łóżka, lecę do laptopa z wywalonym jęzorem, nawet espresso sobie nie robię, co jest naruszeniem odwiecznego rytuału, ale co tam! Gorączkowo wpisuję hasło, klikam, wszystko na wariata, w pośpiechu, bo przecież już za chwileczkę, już za sekundkę, niech się tylko odpali największy polski (czy raczej niemiecki) portal informacyjny, gdzie na pewno już czeka na mnie od północy Bardzo Ważna Informacja. Enter! Jest Onet!

To powinno być w dziale „Najważniejsze”! Na sto procent! Przebiegam go wzrokiem, ale co widzę! „Kaczyński szantażowany przez ‚zbielaninę’. Tusk uwierzył w wybory”. Dalej: „Wielka dziura w ziemi. Jakby ktoś nożem podzielił świat”. Dalej: „Małpa co Rydla zbałamuciła. ‚Krakówek’ nie akceptował chłopek”. Matko jedyna, może niżej, w dziale „Wiadomości”? Co tam mają na czołówce? „Jedno z polskich drzew może wyrzucić. Jego wróg przybył z Azji”. Dalej: „Ekspert: PiS wypuścił dżina z butelki”. Dalej: „Personel USA z traumatycznymi obrażeniami mózgu”. Dalej: „Od liberała do PiS. Barwna postać w TK”. Zjeżdżam w dół, ale wciąż nic! Za to jest o rekordowej liczbie samobójstw w Japonii! A Bardzo Ważnej Informacji ani śladu!

Wkurzyłem się. Odpalam Interię, przynajmniej polska. Tu na pewno zamieścili. I co? „Media: do grudnia zaszczepią wszystkich”. Dalej: „Próbowali wdrzeć się do Polski. Jest nagranie”. Dalej:

„Chiny testują broń jądrową. Wystrzelono pocisk”. No to niżej: „Rekordowa prędkość magmy. Odwołano loty”. Niżej: „Dron transportował płuca. Historyczny moment”. Niżej: „Makabryczne odkrycie w Stargardzie”. Niżej: „Trenerzy byli zażenowani. Co się stało w programie TVP?”. Nie do wiary! Także i tu ani śladu Bardzo Ważnej Informacji!

Krew się we mnie zagotowała. Odpalam „Wirtualną Polskę”: „Akcja CBA w domu Giertycha. Chcieli mnie z...”. Nie wiem nawet co z, bo tytuł nie ma końca. Dalej: „Zamawiają ołtarze. Internauci kpią”. Dalej: „Koniec ludzkości? Padła konkretna data”. Dalej: „Terlecki w szpitalu. Operował znany lekarz”. Nie, chyba mnie za chwilę szlag trafi! W dół! „Akcja piratów w Zatoce Ardeńskiej”, „Tajny raport Macierewicza. Nowacka zdradza, co jest w środku”, „Prześwietlono „Wicka”. Przyjaciela arcybiskupa”.

Ręce mi latają z nerwów. Odpalam TVP Info. Tam to muszą mieć! I co?! „Gazowy szantaż. Człowiek Roku ‚Gazety Wyborczej’ broni Rosji”. Dalej: „Roman Giertych: Jarosław Kaczyński chciał mnie pozbawić życia”. Dalej: „Żółte Kamizelki wracają na ulice z powodu wzrostu cen paliw”. W dół! Nic! To jeszcze niżej! Nic! Nie do wiary! Oni też nie mają w głównym dziale Bardzo Ważnej Informacji?! Co jest do jasnej Anielki?!

Kliknąłem jeszcze we „WPolityce”, ale bez większych nadziei. Przecież oni tylko o polityce. I rzeczywiście. Mimo że tacy biało-czerwoni, patriotyczni, husaria, wartości, imponderabilia, nie rzucim ziemi, itepe - oczywiście Bardzo Ważnej Informacji ani śladu. Zastanawiacie się Państwo, czego tak gorączkowo szukałem? Mam propozycję: zróbcie sobie przerwę w lekturze tego felietonu i zanim przeczytacie dalej, spróbujcie sami zgadnąć. Uwaga, minuta do namysłu i linijka przerwy.

A teraz sprawdzimy, czy się udało:

Odpowiedź: Szukałem informacji o tym, kto się dostał do finału najbardziej prestiżowego konkursu pianistycznego na świecie: XVIII Konkursu Chopinowskiego, który właśnie się zakończył, i który relacjonują najpoważniejsze media na naszym globie, nawet szwedzkie (co jest dla mnie zupełnie zdumiewające, bo nie jestem pewien czy w tym zabawnym kraju w ogóle znają fortepian). Konkursu będącego polską marką, dumą i produktem eksportowym. Który zna cały kulturalny świat.

No i to by było na tyle, jeśli chodzi o profesjonalizm twórców najważniejszych portali internetowych. Od lewa do prawa. A teraz niech zabrzmi Marche Funebre, Op. 72 No. 2!

Chopina, oczywiście... <

reklama

Radio eM Kielce zaprasza na cykl programów
„ŻOŁNIERZE WYKLĘCI, KAPŁANI NIEZŁOMNI”

OGŁĄDAJ PROGRAMY WIDEO EMITOWANE
 od 27.09.2021 do 25.10.2021 na stronie em.kielce.pl
 oraz Facebooku Radia eM Kielce w każdy poniedziałek o godz. 18.00

SŁUCHAJ AUDYCJI RADIOWYCH od 24.09.2021 do 22.10.2021, w każdy piątek po godz. 20.00
POWTÓRKI AUDYCJI od 27.09.2021 do 25.10.2021, w każdy poniedziałek po godz. 22:30

Programy w ramach zadania „Wdzięczni Bohaterom - Żołnierzom Wyklętym walczącym na Kielecczyźnie” współfinansowanego ze środków otrzymanych Ministra Obrony Narodowej.

3300019191/289

HEJTOWAĆ MOŻNA NAWET WODĘ

– Panie prezesie, w naszym województwie prowadzona jest właśnie akcja skierowana do młodzieży „Świętokrzyskie nie hejtuje”. Ma ona uświadaczać, jak groźny jest hejt, fakenewsy, tzw. postprawda w internecie. Czy te zjawiska dotyczą także Pana spółkę, branżę wodociagową?

– Henryk Milcarz, prezes Wodociągów Kieleckich: - Niestety, tak. Można powiedzieć, że również woda nie jest wolna od fakenewsów, hejtu. W internecie jest pełno złośliwości i mitów, które musimy prostować, tłumaczyć, zwalczać. Pierwszy przykład – kamień w wodzie. Ludzie wypisują, że kielecka kranówka jest niezdrowa, bo ma kamień. A jest dokładnie odwrotnie. Ten kamień, który normalnie osadza się na przykład w czajniku, to są minerały niezbędne do życia, wapń, sód, potas. One powinny trafić do naszego organizmu, jeśli pijemy wodę z kranu. Czyli kamień jest dobry, a nie zły. Drugi przykład – droga woda. A prawda jest taka, że od lat kielecka kranówka jest jedną z najtańszych w kraju i w regionie, a wszystko wskazuje na to, że w tym roku jeszcze poprawimy miejsce w tym rankingu.

– No to jak z tym wszystkim walczyć?

– Cały czas monitorujemy to, co jest wypisywane w internecie, i gdy trzeba, szybko i fachowo reagujemy. Mamy też na naszej stronie inter-

netowej przycisk „FAQ – często zadawane pytania”, gdzie rozwiewamy krótko i przystępnie te wszystkie mity. Cały czas prowadzimy też różne akcje edukacyjne, głównie dla uczniów, zarówno na terenie naszej spółki, w szkołach, na festynach jak i w internecie. To jest ciągłe działanie.

– Dziękuję za wyjaśnienia, a teraz poproszę o przepis na potrawę z kieleckiej kranówki.

- Mamy zbiory żurawiny, więc zaproponuję wykonanie domowej konfitury z żurawiny w słoiku, porcja na cztery słoiczki, takie wielkości małego Majonezu Kieleckiego. Potrzebujemy 400 g owoców żurawiny, 8 łyżek cukru, 2/3 szklanki kieleckiej kranówki, sok z połowy cytryny. Słoiczki myjemy i wyparzamy. Oczyszczone z ogonków, opłukane i osuszone owoce żurawiny smażymy na patelni z cukrem i kielecką kranówką. W trakcie owoce rozgniatamy. Pod koniec dodajemy sok z cytryny. Smażymy, aż konfitura zgęstnieje, a owoce będą miękkie. Gorącą konfiturę wkładamy do słoiczków, zakręcamy, odwracamy do góry dnem i pozostawiamy do ostudzenia.

– Dziękuję za rozmowę.

Świadczymy usługi:

- Naprawy, czyszczenie, eksploatacja sieci wodociągowej i kanalizacyjnej
- badania laboratoryjne wody, ścieków i osadów ściekowych

Zapraszamy do odwiedzenia naszej strony internetowej

www.wod-kiel.com.pl

AP/23/10/2021

NAPRAWA SAMOCHODÓW OSOBOWYCH I DOSTAWCZYCH W ZAKRESIE:

- przeglądy rejestracyjne – Okręgowa Stacja Kontroli Pojazdów
- diagnostyka komputerowa
- ustawianie geometrii kół 3D
- naprawy główne i bieżące
- wymiana oleju i filtrów
- wulkanizacja - wymiana opon
- obsługa klimatyzacji
- usługi blacharsko – lakiernicze
- naprawy kompleksowe
- obsługa szkód komunikacyjnych
- wynajem pojazdów zastępczych
- pomoc drogowa-całodobowa tel: 661 966 688

rokar

CENTRUM NAPRAW SAMOCHODOWYCH Rokar – mgr inż. Robert Doleziński
 Dąbrowa 72A, 26-001 Masłów, tel. 41 368 63 66, tel. kom. 603 199 428
www.rokar.pl; e-mail: biuro@rokar.pl, szkody@rokar.pl

PW/31/12/2020R

KIELCE / UL. LEGNICKA 28 / PLAC REM-WOD

DECORTREND

www.decortrend.pl

PON - PT: 8⁰⁰ - 16⁰⁰
SOB: 8⁰⁰ - 14⁰⁰

OKAZJA
900
53% TANIEJ
18%

ELEKTRONICZNY TERMOMETR Z SONDA

WODOODPORNA SONDA / DŁUGOŚĆ PRZEWODU: 1 M / WYŚWIETLACZ LCD
BŁYSKAWICZNY POMIAR TEMPERATURY POWIETRZA / CIEGŁY / CIAŁA
ZA OKNO / DO AKWARIUM / DO KĄPIELI / DO KUCHNI
ZASILANIE: 2 X BATERIA LR44

OKAZJA
690
43% TANIEJ
12%

DONICZKA Z PRZYSSAWKĄ - FI 18 CM

IDEALNA NA GRÓB / ODOPORNA NA PODMUCHY WIATRU
DOSTĘPNA TAKŻE W WERSJI O ŚREDNICY: 22 CM

OKAZJA
450
50% TANIEJ
9%

ZESTAW BATERII DO ZNICZY

RÓŻNE PAKIETY: 4 X AA / 4 X AAA / 10 X LR44
CENA DOTYCZY JEDNEGO PAKIETU

RĘCZNA SZATKOWNICA

KRAJĄCZ DO CZOSNKU / CEBULI / INNYCH WARZYW
PRAKTYCZNY POJEMNIK / OSTRE NOŻE

OKAZJA
595
58% TANIEJ
14%

OFERTA WAŻNA OD 24.10.2021. DO 7.11.2021. LUB DO WYCZERPIANIA ZAPASÓW

OKAZJA
390
44% TANIEJ
7%

WKŁAD LED DO ZNICZA

REALISTYCZNY EFEKT RUCHOMEGO PŁOMIENIA
ZASILANIE: 3 X BATERIA L44 (W ZESTAWIE)
NADRUK ZE ŚWIĘTĄ POSTACIĄ

DEKORACJE Z IMPREGNOWANEGO GIPSU

-30% NA CAŁY ASORTYMENT

DEKORACJE GIPSOWE

-30%

ŚP

Na zawsze w Pamięci...

Niech blask tej świecy
rozświetla drogę
tym którzy odeszli...

OKAZJA
2900
49% TANIEJ
57%

PODSTAWKA Z DEDYKACJĄ POD ZNICZ

DOSTĘPNE SENTENCJE O RÓŻNEJ TREŚCI / ZAPOBIEGA ZABRUDZENIU NAGROBKA

OKAZJA
2900
49% TANIEJ
57%

ŚWIECĄCY KWIAŁ LED

WARIANTY: CHRZYZANTEMA / BUKIET TRZECH RÓZ
ZASILANY SOLARNIEM / CZUJNIK ZMIERZCHU
WYSOKOŚĆ: 75 CM / RÓŻNE KOLORY

OKAZJA
2700
40% TANIEJ
45%

DUŻE FIGURKI ANIOŁÓW

IDEALNE JAKO DEKORACJE NA NAGROBEK
PRECYZYJNIE WYKONANE / IMPREGNOWANE
DUŻY WYBÓR WZORÓW

OKAZJA
790
44% TANIEJ
14%

ŚWIECĄCA FIGURKA ANIOŁA

EKOLOGICZNY I BEZPIECZNY WKŁAD LED DO ZNICZA
ZASILANIE: 2 X BATERIA CR14 (W ZESTAWIE)
WYSOKOŚĆ: 16 CM

OKAZJA
695
50% TANIEJ
14%

BUKIET WYSOKIEJ JAKOŚCI

12 SZTUCZNYCH KWIAŁÓW + DODATKI DEKORACYJNE

OKAZJA
600
57% TANIEJ
14%

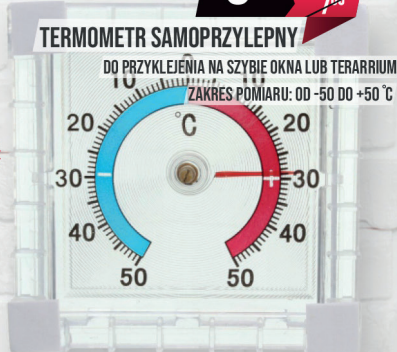
ZAPARZACZ DO HERBATY

SITKO ZE STALI NIERDZEWNEJ DO PARZENIA ZIOŁ / DŁUGOŚĆ: 16 CM

OKAZJA
300
57% TANIEJ
7%

TERMOMETR SAMOPRZYLEPNY

DO PRZYKLEJENIA NA SZYBIE OKNA LUB TERRARIUM
ZAKRES POMIARU: 00 - 50 DO +50 °C

OKAZJA
900
47% TANIEJ
17%

TAPETA ELEWACYJNA / PANEL ŚCIENNY

SAMOPRZYLEPNA / WODOODPORNA / ŁATWA W CZYSZCZENIU
WYPUKŁA FAKTURA IMITUJĄCA BIAŁĄ CEGŁĘ
WYMIARY: 69 X 78 CM

PRECISION SCREWDRIVERS

INCLUDES: 3 HEX-DRIVERS, 3 NUT-DRIVERS, 4 PHILIPS SCREWDRIVERS & 6 SLOT HEAD SCREWDRIVERS

16
PIECES

OKAZJA
850
55% TANIEJ
19%

ZESTAW WKRETAKÓW PRECYZYJNYCH - 16 SZT.

4 X KRZYŻAK „PHILIPS” / 3 X IMBUS / 3 X NASADKA IMBUSOWA / 6 X PŁASKI